

Súd: Najvyšší súd SR
Spisová značka: 1Obdo/6/2018
Identifikačné číslo spisu: 7116200017
Dátum vydania rozhodnutia: 22.03.2018
Meno a priezvisko: JUDr. Jana Hullová
Funkcia: sudca
ECLI: ECLI:SK:NSSR:2018:7116200017.1

UZNESENIE

Najvyšší súd Slovenskej republiky, v spore žalobcu JUDr. Marián Páll, Teslova 2, Košice, správca konkurznej podstaty úpadcu Mobil House Partners s.r.o., Mäsiarska 30, Košice, IČO: 45 63 16 97, proti žalovanému Slovak Telekom a.s., Bajkalská 28, Bratislava, IČO: 35 76 34 69, zastúpenému advokátom JUDr. Augustínom Tomášom, Floriánska 16, Košice, o určenie neúčinnosti právneho úkonu, o dovolaní žalobcu proti rozsudku Krajského súdu v Košiciach č. k. 2CoKR/18/2017-122 z 30. júna 2017, takto

rozhodol:

I. Dovolanie žalobcu o d m i e t a .

II. Žalovaný m á proti žalobcovi n á r o k na náhradu trov dovolacieho konania.

Odôvodnenie

1. Okresný súd Košice I (ďalej a j „súd prvej inštancie“) rozsudkom č. k. 30Cbi/1/2016-95 z 21. decembra 2016 zamietol žalobu, ktorou sa žalobca domáhal aby súd určil, že právny úkon dlžníka, teraz úpadcu, ktorým dňa 30. decembra 2014 zaplatil časť zmenky v sume 16.000 € žalovanému, ktorá bola evidovaná v G. Z. a. s. pod č. XXXXXX, je právne neúčinný voči všetkým veriteľom úpadcu, ktorí si riadne a včas prihlásili svoje pohľadávky v konkurznom konaní vedenom pod sp. zn. 31K/83/2014 na Okresnom súde Košice I a žalovanému uložil povinnosť vrátiť plnenie dlžníka, teraz úpadcu do dotknutej všeobecnej podstaty a zaplatiť sumu 16.000 €. Súčasne priznal žalovanému náhradu trov konania v plnej výške.

2. V odôvodnení rozsudku súd prvej inštancie vyslovil názor, že samotná úhrada záväzku nepredstavuje zvýhodnenie veriteľa a ukrátenie jeho pohľadávok. Uviedol, že skutočnosť, že sa jedná neodôvodnené zvýhodnenie, musí vyplývať z konkrétnych okolností plnenia. Po vykonaní dokazovania súd mal preukázané, že plnenie zo strany dlžníka formou dokumentárneho inkasa bolo dôvodné a dlžník ním voči žalovanému plnil záväzok vzniknutý na základe uzatvorenej zmluvy o franchisingu (zmluva o prevádzkovaní značkovej predajne), ukončenej výpoveďou žalovaného ku dňu 12. augustu 2014 z dôvodu závažného porušenia povinnosti dlžníka. Súd prvej inštancie ďalej konštatoval, že dlžník v čase vykonania inkasnej inštrukcie zadržoval finančné prostriedky žalovaného v celkovej sume 28.811,87 € neoprávnene, a to v období od 11. augusta 2014, kedy mala byť tržba, získaná od zákazníkov

žalovaného, vložená na inkasný účet dlžníka. Vychádzajúc z článku 14 zmluvy o franchisingu súd mal preukázané, že suma 28.811,87 € predstavovala pokladničnú hotovosť za predaný tovar a poskytnuté služby, ktorá bola prijatá dlžníkom od zákazníkov žalovaného v mene žalovaného. Výsledkami vykonaného dokazovania mal ďalej preukázané, že pohľadávka, ktorú predstavovala neodvedená tržba, bola čiastočne vysporiadaná zápočtom vzájomných pohľadávok v súlade so zmluvou a dodatočne v rozsahu 16.600 € dokumentárnym inkasom proti odovzdaniu zmenky, vystavenej za účelom zabezpečenia pohľadávok zo zmluvy o franchisingu. Žalobca nepreukázal, že inkasná úhrada bola právnym úkonom, ktorým by dlžník nedôvodne zvýhodnil žalovaného oproti ostatným veriteľom a nepreukázal ani splnenie podmienky ukrátenia uspokojenia niektorej prihlásenej pohľadávky. Uzavrel, že žalovanému bola vrátená časť majetku, ktorú dlžník - úpadca neoprávnene zadržoval a majetok žalovaného nepodlieha konkurzu a nepatrí do konkurznej podstaty. V závere odôvodnenia rozsudku súd prvej inštancie poukázal na § 100 zákona č. 7/2005 Z. z. o konkurze a reštrukturalizácii v znení neskorších predpisov (ďalej aj „ZKR“), upravujúci vylúčenie niektorých pohľadávok z uspokojenia v konkurze. S poukazom na ustanovenie § 255 odsek 1 Civilného sporového poriadku (ďalej aj „CSP“) žalovanému priznal nárok na náhradu trov konania v rozsahu 100 % s tým, že podľa § 262 ods. 2 CSP o výške náhrady trov konania rozhodne súd prvej inštancie po právoplatnosti rozhodnutia ktorým sa konanie končí, samostatným uznesením, ktoré vydá súdny úradník.

3. Na odvolanie žalobcu Krajský súd v Košiciach (ďalej aj „odvolací súd“) rozsudkom č. k. 2CoKR/18/2017-122 z 30. júna 2017 rozsudok súdu prvej inštancie ako vecne správny podľa § 387 ods. 1 CSP potvrdil a žalovanému priznal nárok na náhradu trov odvolacieho konania.

4. V odôvodnení rozsudku odvolací súd uviedol, že sa v celom rozsahu stotožňuje s odôvodnením napadnutého rozsudku a preto sa obmedzuje len na skonštatovanie správnosti jeho dôvodov v zmysle § 387 ods. 2 CSP. Za rozhodujúce pre posúdenie dôvodnosti žaloby označil vyriešenie otázky, či inkasná úhrada bola právnym úkonom, ktorým dlžník nedôvodne zvýhodnil žalovaného oproti ostatným veriteľom. Konštatoval, že v danom prípade žalovanému bola vrátená časť jeho majetku, ktorý mu dlžník neodôvodnene a protiprávne zadržoval. Z uvedeného potom logicky vyplýva záver, že v danom prípade neboli splnené hmotnoprávne predpoklady pre úspešné odporovanie zvýhodňujúceho právneho úkonu žalovaného.

5. Proti rozsudku odvolacieho súdu podal žalobca dovolanie, z obsahu ktorého vyplýva, že jeho prípustnosť vyvodzoval z ust. § 420 písm. f/ CSP tvrdiac, že nedostatočným odôvodnením rozsudku odvolacím súdom došlo k porušeniu jeho práva na spravodlivý proces. Odvolaciemu súdu vytýkal, že sa náležite nevysporiadal s argumentmi žalovaného a nijako neodôvodnil, že suma 16.000 € je majetkom žalovaného, nepodlieha konkurzu a nepatrí do konkurznej podstaty. So zreteľom na uvedené označil celé konanie, ako aj rozsudok, za nespravodlivé a navrhol rozsudok súdu prvej inštancie zrušiť a vec mu vrátiť na ďalšie konanie.

6. Žalovaný vo vyjadrení k dovolaniu navrhol dovolanie podľa § 447 písm. c/ CSP odmietnuť. Vyslovil názor, že v danom prípade sa súd prvej inštancie, ako aj odvolací súd, riadnym spôsobom vysporiadali so všetkými rozhodujúcimi skutočnosťami, tieto v dostatočnom rozsahu zhrnuli v rámci odôvodnenia svojich rozhodnutí a vysporiadali sa pritom aj s relevantnými námietkami obidvoch účastníkov konania v rozsahu potrebnom pre vydanie spravodlivého rozhodnutia. Poukázal na uznesenie Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 3Cdo 26/2017 zo 6. marca 2017, z ktorého vyplýva, že nedostatok odôvodnenia, nedostatočne zistený skutkový stav alebo nesprávne právne posúdenie veci nezakladá vadu konania podľa § 420 písm. f/ CSP. Z rozhodnutí Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 1Cdo 6/2014, 3Cdo 38/2015, 5Cdo 201/2011, 6Cdo 90/2012 ďalej vyplýva, že postupom súdu možno rozumieť iba samotný priebeh konania, nie však samotné rozhodnutie súdu, posudzujúce opodstatnenosť žalobou uplatneného nároku.

7. Najvyšší súd Slovenskej republiky (ďalej aj „dovolací súd“) po zistení, že dovolanie podala včas strana sporu, v neprospech ktorej bolo napadnuté rozhodnutie vydané (ust. § 424 CSP), najskôr skúmal, či dovolanie smeruje proti rozhodnutiu, ktoré možno napadnúť týmto mimoriadnym opravným

prostriedkom.

8. Aj po zmene právnej úpravy civilného sporového konania zákonom č. 160/2015 Z. z. Civilný sporový poriadok je treba dovolanie naďalej považovať za mimoriadny opravný prostriedok, ktorý má v systéme opravných prostriedkov civilného sporového konania osobitné postavenie. Dovolanie podľa CSP nie je „ďalším odvolaním“ a dovolací súd nesmie byť vnímaný ako tretia inštancia, v rámci konania ktorej by bolo možné preskúmať akékoľvek rozhodnutie odvolacieho súdu. Právo na súdnu ochranu nie je absolútne a v záujme zaistenia právnej istoty a riadneho výkonu spravodlivosti podlieha určitým obmedzeniam. Otázka posúdenia, či sú alebo nie sú splnené podmienky, za ktorých sa môže uskutočniť dovolacie konanie, patrí do výlučnej právomoci dovolacieho súdu.

9. Podľa ust. § 419 CSP, proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa.

10. Podľa ust. § 420 písm. f/ CSP, dovolanie je prípustné proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu vo veci samej alebo ktorým sa konanie končí, ak súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces.

11. Žalobca v podanom dovolaní výslovne neuvádza žiadne zákonné ustanovenie, ktorým by odôvodňoval prípustnosť podaného dovolania, avšak vychádzajúc z obsahu dovolania (§ 124 ods. 1 CSP v spojení s § 438 ods. 1 CSP), v ktorom namieta porušenie práva na spravodlivý proces, a to nedostatočným odôvodnením rozhodnutia odvolacím súdom, je nepochybné, že dovolateľ prípustnosť (a zároveň aj dôvodnosť) dovolania založil na ustanovení § 420 písm. f/ CSP.

12. Dovolací súd upriamuje pozornosť na to, že nie každá nesprávnosť, ku ktorej dôjde v civilnom sporovom procese, je procesnou vadou (t. j. vadou procedúry prejednávania veci), prípadne procesnou vadou dosahujúcou až takú intenzitu, ktorú považuje za relevantnú ustanovenie § 420 písm. f/ CSP. Odôvodnenie rozhodnutia je obsahovou náležitosťou písomného vyhotovenia rozhodnutia, ktorá má stručne, jasne, výstižne a presvedčivo uviesť, čoho a z akých dôvodov sa žalobca domáhal, ako sa vyjadril žalovaný a vysvetliť, ktoré skutočnosti považoval súd za (ne)preukázané, z ktorých dôkazov vychádzal, akými úvahami sa pri hodnotení dôkazov riadil a ako vec právne posúdil (§ 220 ods. 2 CSP). Požiadavka, aby rozhodnutie bolo riadne odôvodnené, patrí medzi základné atribúty spravodlivého procesu. Jej účelom je zabezpečiť transparentnosť, legitimitu a preskúmateľnosť súdneho rozhodnutia. Vo všeobecnosti platí, že nedostatočné odôvodnenie súdneho rozhodnutia môže spôsobiť jeho nepreskúmateľnosť. Uvedené však bez ďalšieho neznamena, že každé nedostatočné (nepreskúmateľné) odôvodnenie rozhodnutia predstavuje dôvod, ktorý zakladá prípustnosť dovolania proti nemu smerujúceho. To, čo súd zaradi do písomného vyhotovenia rozhodnutia a akým spôsobom, alebo v akom rozsahu odôvodní svoje skutkové a právne závery, je - v rámci limitov daných platnou právnou úpravou - výlučne iba vecou súdu. Strana sporu - ale opäť iba v rámci limitov daných právnou úpravou prípustnosti opravných prostriedkov - nie je zbavená možnosti brániť sa tomu, čo v rozhodnutí súdu považuje za nesprávne, nespravodlivé a nezodpovedajúce zákonu. Tým však samozrejme nie sú dotknuté právne dôsledky, ktoré s jej procesnou obranou spája Civilný sporový poriadok, konkrétne to, či dovolateľom vytýkaná okolnosť (nepreskúmateľnosť) je spôsobilá založiť prípustnosť jeho mimoriadneho opravného prostriedku. Skutočnosť, že súd svoje rozhodnutie odôvodnil nedostatočne preto bez ďalšieho neodníma strane sporu možnosť konať pred súdom. Najvyšší súd Slovenskej republiky (ďalej aj „NS SR“) v stanovisku občianskoprávneho kolégia č. 2/2016 zo dňa 3. decembra 2015, publikovanom v Zbierke stanovísk NS a súdov SR č. 1/2016 vyslovil názor, že účastníkovi konania by bola odňatá možnosť konať pred súdom iba takým písomným vyhotovením rozhodnutia, ktoré by neobsahovalo ani len zásadné vysvetlenie dôvodov podstatných pre rozhodnutie súdu. NS SR vo svojom stanovisku poukázal ďalej na závery vyjadrené v rozhodnutiach ESĽP, podľa ktorých však o takýto výnimočný prípad môže ísť len vtedy, keď nedostatočné odôvodnenie rozhodnutia vykazuje vady „najzákladnejšej dôležitosti pre súdny systém“ alebo „vady zásadnej, hrubej a podstatnej povahy“, prípadne ak sa zrušením napadnutého rozhodnutia má dosiahnuť náprava „justičného omylu“. V

preskúmanej veci však dovolací súd nepovažoval odôvodnenie dovolaním napadnutého rozsudku za také, ktoré by vykazovalo také závažné vady alebo vady, ktoré by dosahovali takú intenzitu, ktorá by v súlade so závermi NS SR, vyjadrenými vo vyššie uvedenom stanovisku (ktoré je aktuálne aj po 1.07.2016, kedy nadobudol účinnosť Civilný sporový poriadok) zakladala prípustnosť dovolania podľa ust. § 420 písm. f/ CSP.

13. Podľa názoru dovolacieho súdu, aj keď odôvodnenie dovolaním napadnutého rozsudku odvolacieho súdu je stručné, avšak nemožno ho posudzovať izolovane, pretože v zmysle ust. § 387 ods. 2 CSP rozhodnutia súdu prvej inštancie a odvolacieho súdu -z hľadiska predmetu konania - tvoria jeden organický celok (viď napríklad sp. zn. II. ÚS 78/05, sp. zn. III. ÚS 264/08, sp. zn. IV. ÚS 372/08 a sp. zn. IV. ÚS 350/09). Z odôvodnenia rozsudku súdu prvej inštancie sú zrejmé podstatné dôvody, pre ktoré súd žalobu zamietol a na základe ktorých dospel k záveru, že inkasná úhrada nebola právnym úkonom, ktorým dlžník neodôvodnene zvýhodnil žalovaného a že neboli splnené podmienky ukrátenia uspokojenia niektorej prihlásenej pohľadávky. Súd prvej inštancie uviedol aj rozhodujúci dôkaz, a to účastníkmi uzatvorenú zmluvu o franchisingu, z ktorého pri rozhodovaní vychádzal a odcitoval jej podstatné články, na základe ktorých dospel k záveru, že žalovanému bola po práve vrátená časť majetku, ktorú dlžník - úpadca neoprávnene zadržoval a táto nepodlieha konkurzu. Z odôvodnenia rozsudku odvolacieho súdu vyplýva, že tento vo svojom odôvodnení podrobne uviedol skutkový a právny stav, na základe ktorého súd prvej inštancie žalobu zamietol, pričom sa v celom rozsahu stotožnil so skutkovým stavom a právnym posúdením veci súdom prvej inštancie, vrátane odôvodnenia jeho rozsudku. Takýto postup umožňovalo odvolaciemu súdu ustanovenie § 387 ods. 2 CSP.

14. Dovolací súd ďalej poukazuje aj na ustálenú judikatúru Najvyššieho súdu Slovenskej republiky, v zmysle ktorej NS SR vo viacerých rozhodnutiach konštatoval, že možnosť konať pred súdom sa účastníkovi neodníma ani vtedy, ak by súd vec z hľadiska hmotnoprávneho nesprávne právne posúdil (viď R 54/2012 a tiež rozhodnutia NS SR sp. zn. 1Cdo/62/2010, 3Cdo/53/2011, 7Cdo/26/2010). Nesprávnym právnym posúdením veci sa totiž strane sporu (účastníkovi) neznemožňuje realizácia procesných práv, ktoré jej priznáva Civilný sporový poriadok (pred 1.07.2016 Občiansky súdny poriadok) za účelom ochrany jej subjektívnych práv a právom chránených záujmov.

15. So zreteľom na uvedené dovolací súd dospel k záveru, že v posudzovanom prípade dovolateľom vytýkaná vada (nepreskúmateľnosť rozsudku pre nedostatočné odôvodnenie) nezakladá prípustnosť mimoriadneho opravného prostriedku v zmysle ust. § 420 písm. f/ CSP. Z uvedeného dôvodu dovolací súd dovolanie podľa ust. § 447 písm. c/ CSP odmietol ako dovolanie smerujúce proti rozhodnutiu, proti ktorému nie je procesne prípustné. Vzhľadom na odmietnutie dovolania sa dovolací súd nezaoberal preskúmaním napadnutého rozhodnutia z hľadiska jeho vecnej správnosti.

16. V dovolacom konaní úspešnému žalovanému vzniklo právo na náhradu trov dovolacieho konania proti žalobcovi, ktorý nemal úspech (ust. § 453 ods. 1 CSP v spojení s ust. § 255 ods. 1 CSP). Rozhodnutie o nároku na náhradu trov dovolacieho konania dovolací súd neodôvodňuje (ust. § 451 ods. 3, veta druhá CSP). O výške náhrady trov konania žalobcu rozhodne súd prvej inštancie (ust. § 262 ods. 2 CSP).

17. Uznesenie prijal senát Najvyššieho súdu Slovenskej republiky pomerom hlasov 3 : 0 (ust. § 451 ods. 2 CSP v spojení s ust. § 393 ods. 2, druhá veta CSP a ust. § 3 ods. 9 zákona č. 757/2004 Z. z. o súdoch a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov).

Poučenie:

Proti tomuto rozhodnutiu nie je prípustný opravný prostriedok.